

FRA REDAKTØREN

Det er en glede å kunne ønske velkommen til nyhetsbrevet fra emnebiblioteket for samfunnsmedisin og folkehelsearbeid! Dette emnet favner bredt og langt utover selve helsefeltet.

Nyhetsbrevet vil ta mål av seg å publisere praktisk anvendelig stoff for kommuner, fylker og andre som arbeider med helsefremmende og forebyggende arbeid.

Tre av artiklene omhandler en viktig faktor i helsefremmende og forebyggende arbeid, nemlig folks livskvalitet. Sosiale miljøfaktorer er eksplisitt omtalt i folkehelsesloven som en av de faktorene som har betydning for folks helse og trivsel. Også på dette området har den kommunale samfunnsmedisinen et ansvar for å medvirke overfor andre sam-

funnssektorer, blant annet ved å gi råd og uttalelser, samarbeide og delta i planlegging. Kommunen skal også legge til rette for samarbeid med frivillig sektor. I denne forbindelse har vi tatt med en omtale av «Europeisk narkotikarapport 2020».

I disse koronatider må vi allikevel ikke glemme influensa-problematikken, den årlige tilbakevendende utfordringen hver høst og vinter. I dagens utgivelse av nyhetsbrevet har vi med to artikler om dette som minner om hvilke vaksineanbefalinger FHI gir, samt foredragene fra et web-seminar om influensavaksine og andre vaksiner som ble holdt nylig.

En klassisk del av samfunnsmedisinen utgjøres av det vi tidligere gjerne kalte

«omgivelseshygiene». I dag snakker vi mer om miljørettet helsevern som omfatter blant annet fysiske og kjemiske miljøfaktorer. Da vil det ofte være aktuelt å se hen til arbeidsmiljøet. Vi har med to artikler om disse tingene: om luftkvalitetsnivået av NO₂ og om luftveisskadelige stoffer i landbruket.

Så vil redaktøren invitere leserne av nyhetsbrevet til å bidra med stoff selv, gjerne fra eget lokalområde eller fra eget arbeid, særlig der hvor du kan tenke deg at dette kan ha en generell overføringsverdi til andre.

Har du forslag til saker og andre innspill send oss gjerne en e-post på anders.smith@fhi.no.

Hilsen Anders Smith,
redaktør av nyhetsbrevet.

RAPPORT - STATISTISK SENTRALBYRÅ

Nordmenn skårer høyt på livskvalitet

Nordmenn flest er fornøyd med livet, men yngre er mindre tilfredse enn eldre. Det viser en ny undersøkelse fra Statistisk sentralbyrå (SSB).

Hensikten med undersøkelsen er å få mer kunnskap om nordmenns livskvalitet og om hva som påvirker innbyggernes opplevelser av et godt liv.

– Vi har lang tradisjon for å måle nordmenns objektive levekår knyttet til fritid, økonomi, arbeidsmiljø og helse, men vi har ikke kunnet si så mye om hvordan folk subjektivt opplever disse ulike sidene ved livet sitt, sier Karin Hamre Gram i Statistisk sentralbyrå.

Yngre gjennomgående mindre tilfredse
Rapporten viser at yngre er gjennomgående mindre tilfredse enn eldre, bortsett fra når det gjelder spørsmål om optimisme for fremtiden og nære relasjoner.

– Jeg synes det er svært interessant at vi finner så store forskjeller mellom yngre og eldre aldersgrupper på mange subjektive livskvalitetsindikatorer. Det er overraskende og nye funn.

Hun trekker frem at de fleste eldre har tryggere økonomi og nedbetalte boliglån som forklarende faktorer på hvorfor eldre skårer høyere enn yngre. – De har også mer tid og lite stress, spesielt de som ikke lenger er i arbeid.

Et annet funn i undersøkelsen er at personer med høy inntekt skårer høyest på alle indikatorer for egenopplevd livskvalitet. I motsatt ende av skalaen ser vi at arbeidsledige, uføre, personer med lav utdanning (grunnskole)

jevnt over skårer lavt på tilfredshet. Det samme gjelder for personer med nedsatt funksjonsevne eller en ikke-heterofil identitet.

Du kan lese hele rapporten «[Livskvalitet i Norge 2020](#)» på ssb.no

Normale fødsler for innlagte gravide med covid-19

I perioden fra mars til juni i år ble 17 gravide med covid-19 innlagte på norske sykehus. Det ser ut til å ha gått bra med både mor og barn, men det pågår fortsatt et arbeid med å kvalitetssikre resultatene.

[Medisinsk fødselsregister](#) har samlet inn data om gravide med covid-19 som ble innlagt ved norske sykehus under koronapandemien.

Midlertidige funn viser at det var ingen tilfeller av fosterdød eller dødsfall etter fødsel. Barna hadde normal vekt i forhold til svangerskapslengden og ingen hadde behov for overvåkning i nyfødteintensiv avdeling.

De innsamlede dataene viser også at de fleste kvinnene var normalvektige, uten en ikke kjent kronisk sykdom.

Les mer om funnene i «[Utvidet datainnsamling av gravide med covid-19, foreløpige tall](#)» på [fhi.no](#).

Medisinsk fødselsregister

Medisinsk fødselsregister (MFR) er et landsomfattende helseregister over alle fødsler i Norge. Registeret skal bidra til å avklare årsaker til og konsekvenser av helseproblem i sammenheng med svangerskap og fødsel samt overvåke forekomsten av medfødte misdanninger.

Alle fødeklinikker i Norge skal melde fødsler til MFR. Kilde: FHI

Endring i luftkvalitetsnivå av NO₂ ved langvarig eksponering

Folkehelseinstituttet og Miljødirektoratet senker luftkvalitetskriteriet for nitrogendioksid (NO₂) ved langvarig eksponering (årsmiddel) fra 40 mikrogram per kubikkmeter luft til 30 mikrogram per kubikkmeter luft. Årsmiddel vil si gjennomsnittlig konsentrasjon i løpet av ett år.

Luftkvalitetskriterier for NO₂ ved kortvarig eksponering i 15 minutter og 1 time beholdes på samme nivå som i dag.

Les mer i [Håndbok for uteluft](#) på [fhi.no](#).

Har du gått glipp av disse sakene?

[Dette er Norge 2020](#) (ssb.no)

[Viktig å redusere bruken av luftveisskadelige stoffer i landbruket](#) (stami.no)

[Vaksineanbefalinger influensasessongen 2020-2021](#) (oppdatert 23. oktober) (fhi.no)

[Foredragene fra "Webinaret: Felles Vaksinedager og Smitteverndager 2020"](#) er tilgjengelige (fhi.no)

[Om "Den nasjonale folkehelseundersøkninga"](#) (fhi.no)

[Europeisk narkotikarapport 2020](#) (Europeisk overvåkningssenter for narkotika og narkotikamisbruk (EMCDDA))

[Årets vinnere av nobelprisen i medisin avdekket viruset som gir snikende leversykdom uten symptomer](#) (forskning.no)